

Varbergs kommun
Rektorn vid Spannarps skola

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Spannarps skola
i Varbergs kommun

Tillsyn i Spannarp skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Varbergs kommun under vår- och höstterminen 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Spannarps skola besöktes av Skolinspektionen den 16 maj 2013.

Fakta om skolan

Spannarps skola ligger i samhället Himle ungefär en mil utanför centrala Varberg. Verksamheten omfattar förskoleklass, grundskolans årskurser 1-3 och fritidshem. Vid tiden för tillsynen har skolan 12 elever i förskoleklass, 31 elever i grundskolan och 35 elever inskrivna i fritidshemmet. Eleverna är indelade i tre klasser; en för förskoleklassen, en för årskurserna 1-2 och en för årskurs 3. Undervisningen i idrott och hälsa samt slöjd sker vid Bosgårdsskolan. Verksamheten vid Spannarp skola leds av en rektor som också är rektor för Bosgårdsskolan F-3 och Sibbarps skola.

Skolan har redovisat lärarnas bedömning av elevernas kunskapsresultat vid utgången av läsåret 2011/12. Den visar att alla elever i årskurs 3 hade nått kunskapskraven i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Rektorn vid Spannarp skola måste ta ett större ansvar för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet brister bland annat i att den samlade uppföljningen av elevernas kunskapsresultat inte i tillräcklig utsträckning omfattar alla ämnen där det finns kunskapskrav i årskurs 3. Att kvalitetsarbetet ger en heltäckande bild av verksamhetens resultat är nödvändigt för att skolan ska kunna analysera resultaten och formulera ändamålsenliga åtgärder för att utveckla verksamheten. Skolans systematiska kvalitetsarbete brister även i dessa delar.

Skolan måste också utveckla arbetet med att upprätta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Av de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan framgår inte alltid tydligt vad som är elevens behov och vad skolan avser att göra för att tillgodose behoven. Att detta framgår är av stor vikt i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Ett väl fungerande arbete med åtgärdsprogram är också en viktig förutsättning för arbetet med utveckling av utbildningen.

I övrigt visar tillsynen inte annat än att skolan och fritidshemmet erbjuder en trygg miljö för eleverna och att det finns fungerande rutiner för att upptäcka och komma tillrätta med kränkande behandling.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 27 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet utgör ett beslut som ska dateras och undertecknas av beslutsfattaren.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som är utarbetade vid skolan. Dessa visar att elevens behov inte alltid framgår på ett tydligt sätt. Ett exempel på detta är att skolan bedömer att eleven "behöver extra stöd i sin läs- och skrivutveckling". Sådana formuleringar säger ingenting om det konkreta innehållet i elevens behov. Det förekommer också att de åtgärder som anges är så allmänt formulerade att det inte framgår hur de ska vara utformade för att tillgodose elevens behov. Exempel på detta är att eleven ska få stöd genom "en- till en undervisning" med viss omfattning och att skolan ska "anpassa matematiken" efter elevens förutsättningar. Det framgår inte heller alltid av åtgärdsprogrammen på vilket sätt åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av förekommer också att det saknas datering och underskrift av rektorn eller annan som rektorn delegerat beslutanderätten till.

Utredningen visar att det inte alltid framgår av de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen är inte heller all-

tid daterade och undertecknade av behörig beslutsfattare. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete i form av "Rektors kvalitetsarbete grundskola" som enligt dokumentet används för att "rektor ska sammanfatta det innevarande läsåret 2011/12 och göra prioriteringar för det kommande läsåret". Dokumentet innehåller en instruktion från förvaltningen om vilka uppgifter och analyser som kvalitetsarbetet ska omfatta. Som exempel kan nämnas att kvalitetsarbetet ska innehålla en beskrivning av elevernas måluppfyllelse, skolans resultat i förhållande till elever som får särskilt stöd och en analys av varför verksamhetens resultat ser ut som de gör.

Dokumentet "Rektors kvalitetsarbete grundskola" innehåller inga sammanställningar av elevernas kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven. Skolan har inte heller redovisat eller hänvisat till något dokument som beskriver verksamhetens resultat i förhållande till de nationella målen för skolans värdegrundsarbete. Rektorns skriftliga analys innehåller några kortfattade formuleringar om skolans arbete med läsinlärning och matematik men omfattar inte arbetet i övriga ämnen. Det saknas också analyser av skolans arbete när det gäller individanpassning, elevers inflytande, värdegrundsarbetet samt hur skolans arbete med särskilt stöd har påverkat elevernas kunskapsresultat. Rektorn uppger att skolan ännu inte har kommit fram till en metod för att följa upp

värdegrundsarbetet i vidare mening. Beskrivningen av vad verksamheten ska prioritera under det kommande läsåret – till exempel samarbetet mellan förskoleklassen, skolan och fritidshemmet – har ingen tydlig koppling till en analys av verksamhetens utvecklingsbehov.

Rektorn uppger i intervju att skolans lärare, inför läsåret 2012/13, tog fram ett dokument som beskriver hur skolan ska arbeta för ökad måluppfyllelse. Skolinspektionen har tagit del av dokumentet som benämns "Måluppfyllelse ska öka för varje elev". Där beskrivs verksamhetens resultat, orsaker som påverkat resultaten och åtgärder för att förbättra resultaten inom några områden. Vad gäller kunskapsresultaten nämns dock endast elevernas resultat vid de nationella proven i matematik och svenska i årskurs 3 samt i kommunens läshastighetstest.

Utredningen visar att rektorn inte, i tillräcklig utsträckning, tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Varbergs kommun en anmärkning.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Det saknas en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande

året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans "Likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling" för läsåret 2012/13. Planen är upprättad 2012-08-08 och reviderad 2012-08-17. Av planen framgår att den gäller både förskoleklassen, fritidshemmet och skolan. Planen innehåller avsnitt som beskriver "mål och konkreta åtgärder" för fritidshemmet, förskoleklassen respektive skolan. I planen finns också ett avsnitt för beskrivning av "resultat av nulägesanalys januari 2012".

Det finns dock ingen tydlig koppling mellan de åtgärder som beskrivs och en aktuell kartläggning av de specifika behoven i de olika verksamheterna. De aktiviteter som beskrivs har mer karaktären av allmänna åtgärder för att nå målen för verksamheternas värdegrundsarbete. Exempel på detta är att skolan ska föra "kontinuerlig dialog med eleverna om trivsel och trygghet" och att förskoleklassen ska ha inskolningssamtal. De åtgärder mot kränkande behandling som beskrivs är identiska med de åtgärder som beskrivs i planen mot kränkande behandling för Bosgårdsskolan F-3. Planen innehåller inte heller någon redogörelse för genomförandet av föregående års åtgärder.

I den verksamhetsredogörelse som Skolinspektionen har begärt inför tillsynen beskriver rektorn att det sällan förekommer kränkningar på skolan. Rektorn uppger också att personalen omgående hanterar situationer där de får kännedom om att en elev har upplevt sig kränkt. I intervju uppger rektorn att det sker mycket arbete i klasserna för att motverka kränkande behandling och att skolan kartlägger elevernas trygghet genom enkäter och identifiering av otrygga platser.

Utredningen visar att skolans plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse för vilka konkreta åtgärder som, i varje verksamhet och utifrån en aktuell kartläggning, avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Det saknas också en också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Eftersom skolan, genom kartläggning och åtgärder, bedriver ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling bedömer Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Oskar Cliffordson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av den aktuella grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).